

**VILKAVIŠKIO KRAŠTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS VIETOS PLĖTROS
STRATEGIJOS „VILKAVIŠKIO RAJONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS STRATEGIJA“
PRIEMONĖS „PARAMA VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ SPECIALIOSIOS
TAISYKLĖS (VEIKIANČIOS AR NAUJAI ĮSTEIGTOS LABAI MAŽOS ĮMONĖS AR
KAIMO GYVENTOJO INDIVIDUALIOJO VERSLO PLĖTRA)**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilkaviškio krašto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos „Vilkaviškio rajono vietos veiklos grupės strategija“ priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ specialiosios taisyklės (toliau – Taisyklės), skirtos vietos projektų paraiškų teikėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas Vilkaviškio krašto vietos plėtros strategijai „Vilkaviškio rajono vietos veiklos grupės strategija“ (toliau –strategija) įgyvendinti.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578 (Žin., 2008, Nr. 126-4817; 2009, Nr. 114-4869; Nr. 154-6985) (toliau – VPS administravimo taisyklės), ir Bendrosiomis taisyklėmis pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją „Vilkaviškio rajono vietos veiklos grupės strategija“ (toliau – Bendrosios taisyklės), patvirtintomis Vilkaviškio krašto vietos veiklos grupės tarybos 2010 m. kovo mėn. 22 posėdžio protokolu Nr.5, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ supaprastintosiomis įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-338 (Žin., 2009, Nr. 57-2242; Nr. 125-5406).

3. Taisyklės taikomos pareiškėjams, kurių prašoma paramos suma yra ne didesnė kaip 50 000 Lt (penkiasdešimt tūkstančių litų).

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

4. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai apibrėžti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programoje (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėse.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Kaimo gyventojas – fizinis asmuo, kuris ne mažiau kaip vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

Projekto kontrolės laikotarpis – penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytu įsipareigojimų. Septynerių metų terminas taikomas tuo atveju, kai Projektų atrankos komisijos rekomendacijoje skirti paramą nurodoma, kad projektas turi būti įtrauktas į rizikingų projektų sąrašą.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Programoje, kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

6. Bendrasis tikslas – remti labai mažų įmonių ir kitų smulkiojo verslo iniciatyvų kūrimąsi ir plėtrą kaime, skatinant ne žemės ūkio srities veiklą, sukuriančią naujų darbo vietų bei papildomų pajamų šaltinių, ir tokiu būdu gerinti gyvenimo kokybę kaime.

7. Specialieji tikslai:

7.1. sukurti naujas ir išlaikyti esamas darbo vietas kaimo gyventojams;

7.2. didinti ne žemės ūkio srities veiklos įvairovę ir apimtį kaime;

7.3. skatinti paslaugų plėtrą;

7.4. remti ir gaivinti kaimo paveldo vertybes.

8. Veiklos tikslai:

8.1. skatinti kaimo gyventojų, ypač jaunimo ir moterų, verslumą;

8.2. remti naujas smulkiojo verslo iniciatyvas kaime;

8.3. stiprinti veikiančių labai mažų įmonių gyvybingumą ir skatinti jų modernizavimą;

8.4. puoselėti tradicinių amatų technologijas, sudaryti sąlygas reprezentuoti tradicinių amatų gaminius ir jais prekiauti;

IV. REMIAMA IR NEREMIAMA VEIKLA

9. Pagal Priemonę remiamos veiklos sritys:

9.1. pirmoji pagal Priemonę remiama veiklos sritis – ne žemės ūkio veikla, įskaitant:

9.1.1. su žemės ūkiu nesusijusių paslaugų Vilkaviškio krašto VVG teritorijoje teikimą;

9.1.2. produktų, nepatenkančių į Europos Bendrijos steigimo sutarties I priedą (toliau – Sutarties I priedas), nedidelės apimties gamyba. Parama teikiama produktų gamybai, kai galutinis gaminamas, numatytas gaminti produktas nepatenka į Sutarties I priedą. Tarpinis produktas, naudojamas kaip žaliava galutiniam, į Sutarties I priedą nepatenkančiam produktui gaminti, gali būti įtrauktas į Sutarties I priedą.

9.2. antroji pagal Priemonę remiamos veiklos sritis – tradicinių amatų puoselėjimo veikla, įskaitant:

9.2.1. vieno ar kelių susijusių tradicinių amatų plėtrą;

9.2.2. tradicinių amatų centrų plėtrą (pelno siekiančius projektus). Parama ne pelno siekiantiems (viešojo pobūdžio) projektams, pagal kuriuos steigiami tradicinių amatų centrai ir (arba) plėtojama jų veikla, teikiama pagal Programos priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“.

10. Išsamus pagal Priemonę remiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 1 priede.

11. Pagal Priemonę neremiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 2 priede.

V. LĖŠOS PRIEMONEI ĮGYVENDINTI IR PARAMOS DYDIS

12. Pagal šias Taisykles pareiškėjui per vieną kvietimo teikti vietos projektų paraiškas laikotarpį gali būti suteikta 50 000 Lt (*penkiasdešimt tūkstančių litų*), bet ne didesnė kaip 100 000 Lt. (*vieno šimto tūkstančių litų*) parama.

13. Paramos intensyvumas:

13.1. finansuojama iki 65 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vietos projektams, parengtiems pagal Priemonės pirmąją veiklos sritį, ne žemės ūkio veikla, išskyrus Taisyklių 13.2 punkte nurodytą atvejį;

13.2. iki 75 proc. tos tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų dalies vietos projektams, susijusiems su tradicinių amatų ar tautinio paveldo produkcijos, išvardytos Tradicinių amatų klasifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-481 (Žin., 2008, Nr. 102-3936), puoselėjimu ar gamyba, jei pareiškėjas pateikia gaminamo (-ų) tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us), išduotą (-us) vadovaujantis Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gegužės 21 d. nutarimu Nr. 529 (Žin., 2008, Nr. 66-2508). Tradiciniams amatams patenkančioms į neremiamų veiklos rūšių sąrašą pateiktą taisyklių priede Nr. 2, parama neskiriama. Kai paramos kreipiamasi naujai tradicinių amatų puoselėjimo veiklai pradėti, tačiau

tautinio paveldo produkto sertifikatą pareiškėjas pateikia ne su paramos paraiška, o įsipareigoja pristatyti vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu, Agentūra turi užtikrinti, kad iki paskutinio mokėjimo prašymo išmokėjimo dienos pareiškėjui išmokėta paramos lėšų dalis sudarys ne daugiau kaip 65 proc. patirtų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

14. Didžiausia paramos suma vienam vietos projektui iki 50 000 Lt (*penkiasdešimt tūkstančių litų*), kai paramos gavėjas yra kaimo gyventojas arba veikianti ar naujai įsteigta labai maža įmonė.

15. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama atsižvelgiant į Taisyklių 13, 14 ir 18 punktuose nurodytas nuostatas ir nepažeidžiant:

15.1 *de minimis* pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5). Bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, negali viršyti 690 560 Lt (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimties litų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus (išskyrus Taisyklių 15.2 punkte nurodytą atvejį);

15.2 Komunikato ir Sprendimo nuostatų, kuriomis vadovaujantis ekonominio sunkmečio laikotarpiu (2008 m. sausio 1 d.–2010 m. gruodžio 31 d.):

15.2.1. jei, vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 1998/2006 nuostatomis, nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. pagalbos gavėjui buvo suteikta *de minimis* pagalba, laikotarpiu nuo šios Taisyklių redakcijos įsigaliojimo dienos iki 2010 m. gruodžio 31 d. jam suteikta *de minimis* pagalbos ir pagal Taisykles teikiamos pagalbos suma kartu negali viršyti 1 726 400 Lt (vieno milijono septynių šimtų dvidešimt šešių tūkstančių keturių šimtų litų);

15.2.2. pagal Taisykles teikiama pagalba negali būti teikiama kartu su *de minimis* pagalba, skirta pagal reglamento (EB) Nr. 1998/2006 nuostatas toms pačioms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms finansuoti;

15.2.3. bendra pagalbos, skirtos pagal Komunikato 4.2.2 dalies nuostatas, suma ir pagal šių Taisyklių nuostatas ketinamos suteikti pagalbos suma negali viršyti 1 726 400 Lt (vieno milijono septynių šimtų dvidešimt šešių tūkstančių keturių šimtų litų);

15.2.4. Taisyklių 15.2.1, 15.2.2 ir 15.2.3 punktų nuostatos netaikomos įmonėms ar asmenims, užsiimantiems apgyvendinimo paslaugų teikimu.

16. Didžiausia bendra pareiškėjo ir jo sutuoktinio gauta pagal Programos investicines priemones paramos suma negali viršyti vienam vietos projekto vykdytojui Taisyklių 14 punkte 2007–2013 metų laikotarpiui nustatytos didžiausios paramos sumos ir turi atitikti Taisyklių 15 punkte nurodytus reikalavimus.

17. Pareiškėjas, vietos projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti kitose investicinėse Programos priemonėse. Pakartotinai investicinės paramos pagal šią ar kitas Programos priemones galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį EB lėšomis finansuojamą projektą:

17.1. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, išskyrus Taisyklių 17.2 punkte nurodytą atvejį;

17.2. pareiškėjai, dalyvaujantys Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonėje „Pusiaus natūrinis ūkininkavimas“ (toliau – PNŪ), pakartotinai paramos pagal Programos investicines priemones gali kreiptis tik, jei iki vietos projekto paraiškos pagal Programos investicinę priemonę pateikimo dienos įvykdė visas investicijas ir įsipareigojimus, susijusius su PNŪ, ir pateikė tai įrodančius dokumentus.

18. Jei pareiškėjas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisykles, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam vietos projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos Taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

VI. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARAMOS GAVĖJAI

19. Paramos gali kreiptis:

19.1. veikiantis ar naujai įsteigtas privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus (toliau – labai maža įmonė);

19.2. kaimo gyventojas

20. Vietos projekto paraišką pareiškėjas teikia individualiai.

21. Vietos projekto paraiška išregistruojama ir (arba) vietos projekto finansavimas nutraukiamas, jei:

21.1 jei vietos projekto paraišką pateikęs pareiškėjas, fizinis asmuo (kaimo gyventojas) mirė po vietos projekto paraiškos pateikimo, dar prieš sprendimo skirti paramą priėmimą;

21.2 bet kuriame vietos projekto paraiškos administravimo ar vietos projekto priežiūros etape Agentūra gauna informaciją, kad vietos projekto paraišką pateikusiam pareiškėjui, juridiniam asmeniui, kaip nurodyta Taisyklių 19.1 punkte, iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas.

22. Teisių ir pareigų, susijusių su parama, perėmimo atvejai:

22.1. paramos gavėjas (kaimo gyventojas), netekęs ilgalaikio profesinio darbingumo, gali savo teises ir pareigas, susijusias su parama, perleisti kitam asmeniui tik tuo atveju, jeigu pastarasis atitinka tinkamumo gauti paramą kriterijus teisių ir pareigų perėmimo metu;

22.2. jei paramos gavėjas (kaimo gyventojas) mirė, visas teises ir pareigas, susijusias su parama, gali perimti paveldėtojas, atitinkantis tinkamumo gauti paramą kriterijus teisių ir pareigų perėmimo metu.

VII. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

23. Pareiškėjui parama neteikiama, jei:

23.1. pareiškėjas neatitinka Taisyklių VI skyriuje nustatytų reikalavimų;

23.2. pareiškėjui, nurodytam Taisyklių 19.1 punkte, iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas ; ir (arba) 2008 m. liepos 1 d. yra patyręs sunkumą, kaip apibrėžta Komisijos komunikato „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (2004/C 244/02) (OL 2004 C 244, p. 2) 2.1 dalyje;

23.3. pareiškėjas vietos projekto paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose sąmoningai pateikė neteisingą informaciją;

23.4. pareiškėjas dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių. Tokiu atveju jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol bus pašalinti veiklos trūkumai;

23.5. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

23.5.1. pareiškėjo, ketinusio gauti arba gavusio paramą iš SAPARD, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo, paramos sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo pranešta Europos Komisijai. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

23.5.2. paramos neskyrimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

23.5.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo , susijusios su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos.

VIII. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI

24. Tinkamumo gauti paramą pagal Priemonę kriterijai taikomi visiems pareiškėjams:

24.1. vietos projekto paraišką pateikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių VI skyriuje ir neatitinkantis Taisyklių 23 punkte numatytų atvejų;

24.2. vietos projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytus Priemonės tikslus;

24.3. vietos projekto veikla patenka į pagal Priemonę remiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 1 priede ir negali būti priskirta neremiamai veiklai, nurodytai Taisyklių 2 priede;

24.4. pareiškėjas užtikrina, kad vietos projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

24.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka, pareiškėjui, nurodytam Taisyklių 19.1 punkte, yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama vietos projekto. paraiškos vertinimo metu);

24.6. pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#)), Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme (Žin., 2001, Nr. [99-3516](#); 2008, Nr. [79-3098](#)) ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka bei vadovaujasi ir (arba) įsipareigoja vadovautis galiojančiais Verslo apskaitos standartais, skelbiamais viešosios įstaigos „Audito ir apskaitos tarnyba“ interneto svetainėje (www.aat.lt). Kartu su paramos paraiška pateikiami finansinės atskaitomybės dokumentai (pelno (nuostolio) ir balanso ataskaitos) už šiuos laikotarpius:

24.6.1. veiklą vykdančios ūkio subjektai pateikia finansinės atskaitomybės dokumentus už ataskaitinius ir praėjusius finansinius metus;

24.6.2. nauji ūkio subjektai pateikia ataskaitinių metų finansinę atskaitomybę (jei yra) arba ūkinės veiklos pradžios balansą ir finansines prognozes sudarytas iki pirmųjų metų po projekto įgyvendinimo pabaigos metų (imtinai).

24.7. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis. Skolintos lėšos pagrindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, įrodančius paskolos suteikimo galimybę. Iki mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, paramos gavėjas Agentūrai turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį ar susitarimą dėl paskolos suteikimo projektui ar projekto daliai finansuoti arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą. Pareiškėjas, pradėdamas vykdyti projekte numatytą veiklą, ūkinės veiklos pradžios balanse nurodo turimas lėšas, skirtas veiklai vykdyti. Atsakomybė už nurodytas turimas lėšas tenka pareiškėjui;

24.8. vietos projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių. Projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybės centras, parama neteikiama. Parama vietos projektams, pagal kuriuos paramos prašoma remiamoms, Taisyklių 1 priede nurodytoms apgyvendinimo paslaugoms (nakvynės ir pusryčių, vaikų poilsio stovyklų paslaugoms), kurių įgyvendinimo vieta yra žemėje, priklausančioje sodo bendrijai, neteikiama;

24.9. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

24.9.1. žemė, įskaitant žemę po pastatais ir (arba) statiniais, priklauso pareiškėjui arba jo sutuoktiniui (kai pareiškėjas – kaimo gyventojas, kaip nurodyta Taisyklių 19.2 punkte) nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba yra nuomojama, arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpiau kaip septynerius metus nuo vietos projekto paraiškos užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG būstinėje dienos. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre;

24.9.2. pastatai, statiniai ir (arba) patalpos, kuriuose atliekami kapitalinio remonto darbai, priklauso pareiškėjui arba jo sutuoktiniui (kai pareiškėjas – kaimo gyventojas, kaip nurodyta Taisyklių 19.2 punkte) nuosavybės teise, arba sutuoktinių bendrosios dalinės arba bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba yra nuomojami, arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpiau kaip penkerius metus nuo vietos projekto paraiškos užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG būstinėje dienos. Pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuomos ar kito teisėto naudojimosi jais sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre;

24.9.3. naujai statomi ir (arba) rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos priklauso pareiškėjui nuosavybės teise;

24.9.4. tokiu atveju, kai Taisyklių 24.9.1 arba 24.9.2 punktuose minimas turtas priklauso sutuoktiniui (-iams) bet kuriuo šiuose punktuose paminėtu teisėtu pagrindu, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą ne trumpiau kaip penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG būstinėje dienos;

24.9.5. tokiu atveju, kai Taisyklių 24.9.1 arba 24.9.2 punktuose minimas turtas priklauso pareiškėjui ar jo sutuoktiniui su kitais asmenimis arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui bendrosios dalinės arba bendrosios jungtinės nuosavybės teise su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą ne trumpiau kaip penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG būstinėje dienos;

24.10. pareiškėjas įsipareigoja, esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui: vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų

galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas, vietos projekto vykdytojas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie tai pranešti Vilkaviškio krašto VVG. Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Tokiu atveju pareiškėjas, pateikdamas vietos projekto paraišką, privalo įsipareigoti, jog, įvykus draudimui įvykiui, kurio metu buvo sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas nekilnojamasis turtas, Agentūrai sugrąžins projekto įgyvendinimui skirtą paramos lėšų dalį;

24.11. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Vilkaviškio krašto VVG ir Agentūros sutikimo neatlikti esminio vietos projekte numatytos veiklos, projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų pakeitimo (vykdyti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą), neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui vietos projekto paramos lėšas įgytos nuosavybės, nenutraukti projekte numatytos vykdyti veiklos, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos mažiausiai penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.

24.12. visos investicijos atitinka EB darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601, 2007, Nr. 129-5249), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. 90-2663, 2001, Nr. 54-1932);

24.13. pareiškėjas verslo plane (projekto apraše), kuris yra Taisyklių 3 priede pateikiamos vietos projekto paraiškos formos sudedamoji dalis, įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ekonominio tinkamumo įvertinimo rodiklių reikšmes, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-350 (Žin., 2009, Nr. 59-2335);

24.14. jei vietos projekte numatyti statybos (nauja statyba, rekonstrukcija, kapitalinis remontas) ar infrastruktūros kūrimo darbai, turi būti pateiktas:

24.14.1. numatytiems statybos (nauja statyba, rekonstrukcija, kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. 4-80), nuostatomis, turi būti parengtas techninis projektas su visomis sudedamosiomis jo dalimis, kuris kartu su išduotu statybos leidimu Vilkaviškio krašto VVG pateikiamas kartu su vietos projekto paraiška, arba, negavus statybos leidimo iki vietos

projekto paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu. Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. 50-1675), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis. Jei vietos projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba kultūros paveldo objekto ar saugojamojoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti atsakingų institucijų patvirtintą supaprastintą techninį projektą, parengtą vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 184 (Žin., 2002, Nr. 43-1639). Jei vietos projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba nebus vykdoma kultūros paveldo objekto ar saugojamojoje teritorijoje, kartu su vietos projekto paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus, kaip tai nurodyta Statybos techniniame reglamente STR1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai“;

24.14.2. jei nėra galimybės statybos leidimo ir statinio techninio projekto pateikti kartu su vietos projekto paraiška, vietos projekto paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, parengtas vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. 54-2153), nuostatomis, į kurį turėtų pateikti projekto brėžiniai, bendrieji sprendinių duomenys, aiškinamasis raštas ir sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai (atlikti Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka). Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“ nuostatomis, į statinio projektavimo sąlygų sąvadą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis. Jei vietos projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, turi būti tenkinami Taisyklių 24.14.1 punkte nurodyti šių statinių statybai taikomi reikalavimai ir su vietos projekto paraiška pateikiami projekto brėžiniai, bendrieji sprendinių duomenys, aiškinamasis raštas ir sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai. Jei pareiškėjas statybos leidimą bei techninį projektą ar supaprastintą techninį projektą teikia su vietos projekto paraiška, projektavimo sąlygų sąvado pateikti nereikia;

24.14.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 30-330 (Žin., 2007, Nr. 78-3158, Nr. 103-4234; 2008, Nr. 122-4638; 2009, Nr. 125-5414), statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateiktos projektinės sąmatos, kurios turi būti patvirtintos atestuoto tai veiklos sričiai projekto vadovo parašu;

24.14.4. jei vietos projekte numatyta statyba, rekonstrukcija, kapitalinis remontas, tačiau jiems paramos neprašoma, Taisyklių 24.14.1–24.14.3 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi. Atitiktis Taisyklių 24.14.1–24.14.3 punktuose nurodytiems reikalavimams gali būti tikslinama vietos projekto paraiškos vertinimo metu;

24.15. jei vietos projekte numatyta vykdyti licencijuotą veiklą ar veiklą, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, arba jei vietos projektas skirtas tradiciniams amatams puoselėti, pareiškėjas licenciją, leidimą arba, pradėdamas naują tradicinių amatų puoselėjimo veiklą, tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us), išduotą (-us) vadovaujantis Sertifikavimo taisyklėmis, Vilkaviškio krašto VVG įsipareigoja pateikti kartu su paskutiniu mokėjimo prašymu;

24.16. jei projekte numatyta vykdyti veiklą, susijusią su energijos ir elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba, iš atsinaujinančių energijos išteklių ar atliekų biodujas, biokurą gaminančių įrenginių eksploatavimu, pakaitinio kuro (granulių) ir kitos panašios produkcijos gamyba, kaip tai nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.18, 1.87, 1.88 ir 1.92 punktuose, ne mažiau kaip 50 proc. produkcijos turi būti gaminama pardavimui.

25. Tinkamumo kriterijai taikomi pareiškėjui – veikiančiai labai mažai įmonei, kaip nurodyta Taisyklių 19.1 punkte:

25.1. labai maža įmonė yra kompetentinga projekte numatytos veiklos srityje, t. y. bent vienas labai mažos įmonės darbuotojų tenkina bent vieną iš šių reikalavimų:

25.1.1. yra įgijęs arba siekia įgyti (šiuo metu studijuoja) išsilavinimą, profesinę kvalifikaciją, arba švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo ar papildomos kompetencijos įgijimo programą (-as), susijusią (-ias) su vietos projekte numatyta veikla, arba Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme (Žin., 1996, Nr. [84-2002](#); 2004, Nr. [153-5573](#)) nustatyta tvarka jam yra suteiktas meno kūrėjo statusas už nuopelnus projekte numatytos vykdyti veiklos srityje;

25.1.2. ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki vietos projekto vykdytojas paraiškos pateikimo užsiima konkrečia, projekte numatyta ne žemės ūkio veikla;

25.1.3. įsipareigoja nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu kelti kvalifikaciją verslumo srityje, t. y. išklaustyti specializuotus kursus, susijusius su verslumo ugdymu, ir iki projekto įgyvendinimo pabaigos pateikti kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą (kartu su paskutiniu mokėjimo prašymu);

25.2. labai maža įmonė vykdo vietos projekte numatytą veiklą ne mažiau kaip vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo ir gauna iš šios veiklos pajamų;

25.3. labai maža įmonė, įregistruota ir veikia kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 000 (šešių tūkstančių). Vilkaviškio ir Kybartų miestai nepriskiriami prie vietovių, tinkamų paramai gauti;

25.4. ne mažiau kaip 50 proc. labai mažos įmonės darbuotojų vietos projekto paraiškos pateikimo ir vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu yra kaimo gyventojai.

25.5. labai maža įmonė užsiima ne žemės ūkio veikla arba pajamos iš įmonės vykdomos ne žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 proc. visų įmonės ūkinės ir komercinės veiklos pajamų;

25.6. labai maža įmonė įsipareigoja išlikti savarankiška įmone mažiausiai penkerius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos; arba projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

26. Tinkamumo kriterijai taikomi pareiškėjui – kaimo gyventojui:

26.1. yra kompetentingas vietos projekte numatytos veiklos srityje, t. y. tenkina reikalavimus, nurodytus Taisyklių 25.1.1 arba 25.1.3 punktuose;

26.2. kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 000, ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki vietos projekto paraiškos pateikimo užsiima konkrečia, vietos projekte numatyta ne žemės ūkio veikla. Savivaldybių centrai nepriskiriami prie vietovių, tinkamų paramai gauti;

26.3. turi Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos, numatytos vietos projekte, pažymą, išduotą vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 373 „Dėl mokesčių administratoriaus informavimo apie nuolatinio Lietuvos gyventojų pradedamą vykdyti individualiąją veiklą, Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos vykdymo ir Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklių“ (Žin., 2003, Nr. 1-31; 2008, Nr. 27-1011) nuostatomis, arba verslo liudijimą, pratęstą ne trumpesniam kaip iki einamųjų metų pabaigos terminui, išduotą Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 (Žin., 2002, Nr. 112-4992; 2005, Nr. 138-4971), nustatyta tvarka;

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

27. Vietos projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta vietos projekto paraiškoje ir negali viršyti 36, jeigu turtas įgyjamas išperkamąja nuoma, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.

28. Vietos projekte turi būti numatytos ir vietos projekto paraiškoje nurodytos visos išlaidos, susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamomis finansuoti pripažintos ir būtinos projektui įgyvendinti išlaidos, neviršijančios numatyto paramos dydžio ir intensyvumo ir patirtos laikantis Bendrosiose taisyklėse nustatytų pirkimo procedūrų. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiamas bent vienas komercinis pasiūlymas arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje

medžiagoje ir pan.), jei iki vietos projekto paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ar darbų pirkimai neatlikti.

29. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

29.1. būtinos vietos projektui vykdyti ir numatytos vietos projekto paraiškoje;

29.2. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto parengimu ir administravimu, ir išlaidos, pareiškėjo patirtos įgyvendinant vietos projektą. Tiek bendrosios, tiek vietos projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki vietos projekto— paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama vietos projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 31 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Bendrosiose taisyklėse nustatytų pirkimo procedūrų;

29.3. faktiškai patirtos, įtrauktos į vietos projekto vykdytojo apskaitą ir kurios gali būti identifikuotos, yra pagrįstos ir patvirtintos atitinkamais išlaidas pateisinančiais ir išlaidų apmokėjimą įrodančiais dokumentų originalais arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

29.4. padarytos naujoms, nenaudotoms, teisės aktų nustatytais reikalavimais atitinkančioms prekėms įsigyti.

30. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

30.1. vietos projekte numatyti veiksmai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų ir (arba) statinių statyba, rekonstrukcija ir (arba) kapitalinis remontas. Vietos projekte numatyti veiksmai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų ir (arba) statinių statybą, rekonstrukciją ir (arba) kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

30.2. naujos technikos ir įrangos, baldų, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama::

30.2.1. kompiuterinė ir programinė įranga, pramoniniai spausdintuvai, daugiafunkciniai spausdinimo prietaisai:

30.2.2. motorinės kelių transporto priemonės, atsižvelgiant į jų kategorijas, klases ir joms priskirtus kėbulų kodus, nustatytus vadovaujantis motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimais, patvirtintais valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 (Žin. 2008, Nr. 141-5606).

30.2.3. vidaus vandenių transporto priemonės, atsižvelgiant į jų klasifikavimą, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenių transporto kodeksu (Žin. 1996, Nr. 105-2393)

ir tik tais atvejais kai projektas susijęs su rekreacinių paslaugų teikimu, ; kaip nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.99 punkte;

30.2.4. kita projektui įgyvendinti ir projekto veiklai vykdyti būtina technika ir įranga, baldais (išperkama nuoma įsigijamas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki vietos projekto įgyvendinimo pabaigos);

30.3. verslo infrastruktūros vietos projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (apšvietimo, privažiavimo įrengimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, daugiamečių augalų įsigijimo ir kt. su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

30.4. interneto svetainės sukūrimas;

30.5. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) gali būti ne didesnė kaip:

30.5.1. 7 000 Lt (*septyni tūkstančiai litų*)

30.5.2. 10 000 Lt (*dešimt tūkstančių litų*), jei vietos projekte numatyta projekto veikla vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų ir (arba) statinių statyba, rekonstrukcija ir (arba) kapitalinis remontas, ir šioms išlaidoms kompensuoti prašoma paramos lėšų;

30.6. vietos projekto viešinimo išlaidos atliekamos vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. 48-1868; 2010 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. 3D-46;

31. Netinkamos finansuoti išlaidos:

31.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 28 ir 29 punktuose nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 30 punkte;

31.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

31.3. . išlaidos, patirtos įsigyjant šias transporto priemones:

31.3.1. motorines kelių transporto priemones, priklausančias L kategorijai ar jai prilyginamas (mopedus, motociklus, triračius, keturračius motociklus, bagius, kartingus ir pan.), taip pat priklausančias M kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams (išskyrus autokatafalkus), N kategorijos N₃ klasei ir kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAK, BAL, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS, G kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams, O kategorijos O₄ klasei ir specialiosios paskirties transporto priemonės, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SH, SJ, SL, SM, SN, SP, SR, SS, ST ir SZ, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose;

31.3.2. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamas žvejybos laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), plūduriuojantiems įrenginiams, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

31.3.3. visų tipų orlaiviams priskiriamus aparatus (mašinas), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#)) ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

31.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Bendrosiose taisyklėse;

31.5. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jeigu pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius. (Ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, arba Ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

31.6. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

31.7. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

31.8. paprasto einamojo remonto išlaidos;

31.9. išlaidos, padengtos, naudojant paramos lėšas, finansuojamas iš kitų nacionalinių programų, EB struktūrinių fondų ar bet kurio kito EB finansinio instrumento lėšų.

31.10. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti.

32. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35-1271) vietos projektų gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), visais atvejais yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X. VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS SKYRIMO TVARKA

33. Vietos projekto paraiškos forma pateikiama Taisyklių 3 priede, taip pat ji gali būti gaunama Vilkaviškio krašto VVG buveinėje. Taip pat interneto puslapiuose www.nma.lt ir; www.vilkaviskisinfo.lt.

34. Vietos projekto paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paraiškos nepriimamos.

35. Prie vietos projekto paraiškos turi būti pateiktas elektroninis vietos projekto paraiškos variantas (įrašytas į kompaktinę plokštelę (CD)).

36. Vietos projektų paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Vilkaviškio krašto VVG paskirtas atsakingas asmuo adresu(-ais): Vilkaviškio krašto vietos veiklos grupė, J. Basanavičiaus a. 7, 37 kab., Vilkaviškis. Vietos projekto paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti pareiškėjo asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos vietos projektų paraiškos nepriimamos.

37. Turi būti pateikiamas vienas originalus vietos projekto paraiškos ir reikalaujamų prie vietos projekto paraiškos pridedamų dokumentų egzempliorius, kurio pirmajame puslapyje nurodoma ORIGINALAS, taip pat vietos projekto paraiškos ir reikalaujamų prie vietos projekto paraiškos pridedamų dokumentų kopija (patvirtinta Vilkaviškio krašto VVG darbuotojo), kurios pirmajame puslapyje nurodoma KOPIJA. Pateikiamos vietos projektų paraiškos ir jos priedų originalas ir kopija turi būti įsegti į atskirus segtuvus.

38. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną vietos projekto paraiškos ir pridedamų dokumentų originalo ir kopijos lapą.

39. Vietos projektų paraiškų vertinimas pradedamas nelaukiant vietos projektų paraiškų priėmimo termino pabaigos. Vietos projektų paraiškos vertinimas negali trukti ilgiau kaip 30 darbo dienų nuo jos užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG būstinėje dienos (į šį vietos projektų paraiškų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų pareiškėjui bei patikrų vietoje atlikimo terminai).

40. Prieš užregistruojant vietos projektų paraišką, atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 3 darbo dienas. Administracinės atitikties tikrinimo metu nustatoma, ar vietos projektų paraiška tinkamai užpildyta ir ar pateikti visi vietos projektų paraiškoje nurodyti dokumentai. Jeigu atliekant administracinės atitikties tikrinimą yra nustatoma, kad pateikti ne visi vietos projektų paraiškoje nurodyti dokumentai ir (arba) vietos projektų paraiška užpildyta netinkamai, vietos projektų paraiška neregistruojama ir Vilkaviškio krašto VVG darbuotojas pareiškėjui įteikia pranešimą, kuriame nurodomos vietos projektų paraiškos neregistravimo priežastys.

41. Vietos projekto paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar vietos projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima vietos projektų suma suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

42. Vietos projekto paraiškos naudos ir kokybės vertinimo metu nustatoma ar:

42.1. Prašoma paramos paslaugų sektoriaus ar tradicinių amatų kūrimui ar plėtrai – 7 balai.

42.2. Pareiškėjas nėra gavęs EB investicinės paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai – 5 balai.

42.3. Pareiškėjas yra kaimo gyventojas arba labai mažos įmonės vadovas iki 40 metų amžiaus – 4 balai.

42.4. Projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, t.y. Gražiškių ir Vištyčio seniūnijų teritorijose – 4 balai.

43. Vilkaviškio krašto VVG, įvertinusi vietos projektų paraiškas, parengia nustatytos formos vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę, vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas ir teikia jas Vilkaviškio krašto VVG valdybai svarstyti.

44. Vilkaviškio krašto VVG valdyba svarsto, kuriuos vietos projektus finansuoti, ir dėl finansuotinių projektų priima sprendimą.

45. Sprendimas dėl paramos skyrimo įteisinamas Agentūros direktoriaus įsakymu.

46. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos vietos projekto vykdytoju. [Paramos sutartis nesudaroma.](#)

47. Pareiškėjas informuojamas registruotu laišku per 5 darbo dienas nuo sprendimo gavimo Vilkaviškio krašto VVG dienos, nurodama paramos dydį ir sprendimo apskundimo tvarką.

XI. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

48. Mokėjimo prašymai teikiami:

48.1. kartu su vietos projekto paraiška, jei pareiškėjas iki vietos projekto paraiškos pateikimo patyrė ir apmokėjo dalį ar visas su vietos projekto įgyvendinimu susijusias išlaidas, kurioms finansuoti prašo skirti paramą. Šiuo atveju su vietos projekto paraiška yra teikiamas mokėjimo prašymas, kurio pavyzdinė forma pateikta Taisyklių 4 priede;

48.2. po kiekvieno vietos projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta vietos projekto paraiškoje, jei vietos projekto vykdytojas būtinas projektui įgyvendinti investicijas ar jų dalį numatė patirti ir apmokėti po paramos paraiškos pateikimo dienos.

49. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus gaunama Vilkaviškio krašto VVG buveinėje arba interneto puslapyje www.vilkaviskisinfo.lt.

50. Vietos projekto vykdytojas turi pateikti vieną mokėjimo prašymo originalą, pažymėtą spaudu ORIGINALAS, ir vieną kopiją, pažymėtą spaudu KOPIJA, ir pridedamų dokumentų originalus, Vilkaviškio krašto VVG darbuotojo arba notaro patvirtintas kopijas. Pateikiami dokumentų originalai, kurie pažymėti atitinkamu spaudu, grąžinami paramos gavėjui, o pasiliekomos patvirtintos spaudu TIKRA kopijos.

51. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš vietos projektų vykdytojų priima ir registruoja Vilkaviškio krašto VVG adresu: J. Basanavičiaus a. 7, 37 kab., Vilkaviškis.

52. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą taikomos sankcijos, nustatytos Bendrosiose taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 10 darbo dienų nuo paramos paraiškoje nurodytų mokėjimo prašymų pateikimo terminų. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami, išskyrus atvejus, nurodytus Bendrosiose taisyklėse ir šių Taisyklių 54 punkte.

53. Jeigu vietos projekto vykdytojas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paraiškoje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Vilkaviškio krašto VVG pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo.

54. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, vietos projekto vykdytojas turi Vilkaviškio krašto VVG raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

55. Vietos projektų vykdytojų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

56. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka. Mokėjimo prašymas turi būti įvertintas ne vėliau kaip per:

56.1. kai mokėjimo prašymas (-ai) teikiamas (-i) kartu su paramos paraiška: per 10 kalendorinių dienų nuo sprendimo skirti paramą dienos atliekamas mokėjimo prašymo administracinis vertinimas ir perduodamas Agentūros KDTS, o per 30 d. d. nuo gavimo Agentūros KDTS dienos atliekamas mokėjimo prašymo tinkamumo skirti paramą vertinimas. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui bei patikrų vietoje atlikimo laikas;

56.2. kai mokėjimo prašymas (-ai) teikiamas (-i) pagal paramos paraiškoje nurodytus projektų įgyvendinimo etapus: per 10 kalendorinių dienų nuo mokėjimo prašymo užregistravimo Vilkaviškio krašto VVG dienos atliekamas mokėjimo prašymo administracinis vertinimas ir perduodamas Agentūros KDTS, o per 20 d. d. nuo gavimo Agentūros KDTS dienos atliekamas mokėjimo prašymo tinkamumo skirti paramą vertinimas. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui bei patikrų vietoje atlikimo laikas.

57. Šiai Priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

58. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, vietos projekto vykdytojas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir Vilkaviškio krašto VVG teikia mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų kopijas, patvirtintas vietos projekto vykdytojo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei toks turimas).

59. Vietos projekto vykdytojas gali pateikti iki trijų mokėjimo prašymų (įskaitant ir paskutinįjį mokėjimo prašymą).

60. Baigęs įgyvendinti projektą, vietos projekto vykdytojas pateikia Vilkaviškio krašto VVG galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

61. Paramos lėšos išmokamos Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XII. PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR TIKRINIMAS

62. Vietos projekto vykdytojas teikia Vilkaviškio krašto VVG vietos projekto įgyvendinimo ataskaitas ir su vietos projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus teikia Bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka.

63. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Bendrosiose taisyklėse.

64. Vietos projekto vykdytojas nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir pažeidžiant įsipareigojimus, numatytus Taisyklėse ir vietos projekto paraiškoje, taikomos sankcijos, numatytos Bendrosiose taisyklėse.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

65. Projektinių dokumentų saugojimui taikomi reikalavimai, Vilkaviškio krašto VVG ir (arba) Agentūros priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, susijusių su projektų, pateiktų pagal Priemonę, administravimu, vertinimu, atranka ir mokėjimo prašymų administravimu, apskundimo tvarka ir kita Taisyklėse nenurodyta informacija pateikiama Bendrosiose taisyklėse ir kituose su projektų rengimu ir įgyvendinimu susijusiuose teisės aktuose.

66. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.
